



עפ"ג 9599/03/16 - ג'באר עומר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 9599-03-16 עומר נ' מדינת ישראל
בפני כב' השופט יוסף אלרון, נשיא [אב"ד]
כב' השופט יחיאל ליפשיץ
כב' השופטת אורית וינשטיין
המערער ג'באר עומר
נגד
המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (כב' סגן הנשיא השופט א' גופמן) מיום 20/1/2016 בתיק פלילי 1197-04-14, לפיו הורשע המערער על פי הודייתו בכתב אישום מתוקן בעבירות של פריצה לרכב בכוונה לגנוב, גניבה, חבלה במזיד לרכב וגניבה מרכב והסתייעות ברכב לביצוע פשע, עבירות לפי סעיפים 413 וסיפא, סעיף 413ד(א), סעיף 413 רישא, סעיף 413 וסעיף 384 לחוק העונשין התשל"ז - 1977 וכן סעיף 43 לפקודת התעבורה (נוסח חדש) התשכ"א - 1961.

על פי האמור בכתב האישום המתוקן, במועדים שונים (בחודשים פברואר/מרץ 2014) התפרץ הנאשם לרכבים בחניון הרכבת בבנימינה, ובחלק מהמקרים גנב רכוש שהיה ברכבים האלה, גרם נזק לרכבים וחילב בהם.

בטרם החלה פרשת התביעה, הודה המערער במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב האישום המתוקן, כמפורט לעיל, נשלח לקבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו ובהמשך נשמעו טיעוני ב"כ הצדדים לעונש.

קצין המבחן ציין כי המערער בן 31, נשוי ואב לשני ילדים קטינים, עובד מזה מספר חודשים כחדרן בבית מלון ובעבר עבד במספר עבודות מזדמנות. למערער הרשעה אחת בעברו בשנת 2006 של הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו. צוין כי המערער מודה מילולית בביצוע העבירות, ואולם מתקשה לגלות אמפטיה לקורבנות.

המערער הסביר את ביצוע העבירות בכך שבאותה תקופה התמודד עם מצוקה כלכלית וקשיים נפשיים בשל אי יכולתו לפרנס את משפחתו. שירות המבחן התרשם כי המערער מתקשה לווסת את דחפיו ולדחות סיפוקים. על רקע האמור, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית בעניינו ולא המליץ על חלופת מאסר.

לאחר שקילת טענות ב"כ הצדדים ובחינת תסקיר שירות המבחן, קבע בית המשפט קמא כי במקרה זה יש להטיל עונש מאסר בפועל ולכן הטיל על המערער עונש של 6 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, בנוסף לעונשי מאסר על תנאי,



פסילה מלנהוג ופיצוי כספי למתלוננים.

לאחר שגזר הדין הושמע, ביקש הסניגור להפנות את הנאשם לממונה על עבודות שירות לצורך בחינת התאמתו לריצוי העונש בדרך זו. ב"כ המאשימה התנגדה ובית המשפט קמא קבע "שעניין ריצוי המאסר בעבודות שירות יוכרע במסגרת ערעור" ועיכב בהתאמה את ביצוע גזר הדין.

הערעור שבפנינו מתמקד בשאלה אחת - עונש המאסר בפועל שהוטל על המערער אותו ביקש הסניגור להמיר בעבודות שירות. מבלי שגיבשנו עמדה בדיון מיום 30/3/2016, ולאחר ששמענו את טענות ב"כ הצדדים, ביקשנו את עמדת הממונה על עבודות שירות שקבע בחוות דעת מיום 2/5/2016 כי המערער כשיר לבצע עבודות שירות.

בנימוקי הערעור ובדיון בפנינו טען ב"כ המערער כי טעה בית המשפט קמא בהשיתו עונש כה חמור על המערער, שעה שכנגד שותפו הוגש כתב אישום נפרד וחמור יותר הכולל בחובו 8 אישומים ובית המשפט קמא גזר עליו 5 חודשי מאסר בלבד.

עוד הדגיש ב"כ המערער, כי שותפו של המערער הגיש ערעור על גזר הדין, ומותב של בית משפט זה קיבל את הערעור והמיר את עונש המאסר לעבודות שירות (ע"פ 57846-05-15 אלפני נ' מדינת ישראל, פסק דין מיום 29/10/2015).

ב"כ המערער טען כי גם אם קיימים הבדלים בין המערער לבין השותף "הרי שהם זניחים ולא מצדיקים כשלעצמם סטייה כזו" וממילא עקרון אחידות הענישה ושוויון נאשמים בפני החוק מחייב במקרה זה להטיל על המערער עונש זהה לעונש שהוטל על השותף (5 חודשים) וכן לקבוע כי גם עונשו של המערער ירוצה בדרך של עבודות שירות.

באשר לשוני בתסקירי שירות המבחן של המערער ושל השותף, טען ב"כ המערער כי המדובר בקציני מבחן שונים וכי התסקיר אינו מצביע על עבריו מועד, ואף צוין בו כי בעת ששהה המערער בחלופת מעצר מצא מקום עבודה קבוע, לא היה מעורב בעבירות נוספות, הוא נשוי ואב לילדים ומנהל אורח חיים תקין.

מנגד, הדגישה ב"כ המשיבה את חומרת העבירות בהן הורשע המערער וטענה כי העונש שהוטל הוא הולם ואין מקום להתערב בגזר הדין. נטען כי אין מקום להשוות בין עונשו של המערער לעונשו של השותף, וזאת, בעיקר לאור התסקיר השלילי בעניינו של המערער. צוין כי הענישה היא לעולם אינדיבידואלית וכי בית המשפט שלערעור הקל בעונשו של השותף גם לאור גילו הצעיר ותסקיר בעניינו שהיה בעיקרו חיובי.

דין:

עיינו עיין היטב בגזר דינו של בית המשפט קמא ובנימוקי ב"כ הצדדים והחלטנו, לא בלי היסוס רב, לקבל את הערעור



במובן זה שעונש המאסר בפועל בן ששת החודשים שהוטל על המערער בבית המשפט קמא ירוצה בעבודות שירות.

הלכה מושרשת היא כי ערכאת הערעור לא נוטה להתערב בעונש שמטילה הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים בלבד. מצאנו כי המקרה דנן נמנה עם אותם המקרים בהם קיימת הצדקה להתערבותנו ולהקלה, במידת מה, בעונשו של המערער.

אין חולק כי העבירות שבביצוען הודה והורשע המערער הן עבירות חמורות ביותר, הפוגעות בקניינו של הפרט ובתחושת הביטחון האישי שלו, ואין להקל בהן ראש כלל.

עם זאת, לצד החומרה שבעבירות בהן הורשע המערער, ישנן במקרה זה נסיבות קונקרטיות לקולא. נציין כי על אף שלא ניתן להגדיר את התסקיר בעניינו של המערער כתסקיר חיובי, והגם ששירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו, צוין בתסקיר כי המערער מנהל אורח חיים תקין למדי, נשוי ואב לשני ילדים קטינים.

עוד צוין כי מזה מספר חודשים המערער מתמיד במקום עבודה מסודר, השתתף בקבוצת טיפול, לוקח אחריות ומודה בביצוע העבירות.

בנוסף, וכאן הוא העיקר, בעניינו לא ניתן להתעלם מעקרון אחדות הענישה והשוויון בין נאשמים, בעת שעל שותפו של המערער, שהודה והורשע בכתב אישום חמור יותר שכלל 8 אישומים, הוטלו בסופו של יום (לאחר ערעור) חמישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

אין להתעלם גם מן האמירה המפורשת בעניין זה שניתנה על ידי בית משפט קמא בסעיף 10 לגזר הדין, לפיה, "בסופו של דבר, סבור אני שאין הנאשם שבפניי והנסיבות המפורטות בכתב האישום מצביעות על שוני מהותי המצדיק סטייה ממשית מהענישה שנקבעה לגבי הנאשם האחר, מה עוד שבכתב האישום לגביו תוקן כך שמדובר בארבע עבירות פריצה לרכב וגניבה ולא שש עבירות".

הלכה היא כי עיקרון אחדות הענישה הוא עקרון חשוב שיש ליתן לו משקל בעת גזירת עונשו של נאשם. עקרון זה נגזר מעקרון השוויון בפני החוק והוא מורה כי יש להחיל, במידת האפשר, שיקולי ענישה דומים, על נאשמים שאינם נבדלים באופן מהותי זה מזה, מבחינת אופי העבירות אשר ביצעו, נסיבות ביצוען, נסיבותיהם האישיות של הנאשמים וכיוצא באלה (ראו, למשל, רע"פ 8443/15 חגולי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (15.12.2015); רע"פ 4022/15 יוסף נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.6.2015)).

הגם שיש שוני בגילאים של המערער ושל השותף וכן שוני בתסקירי שרות המבחן בעניינם, שניהם הורשעו בעבירות דומות ואף השותף הורשע במספר עבירות ואישומים רב יותר.



במכלול האמור, שוכנענו כי יש להחיל בענייננו את עקרון אחדות הענישה במובן זה שגם המערער שלפנינו ירצה את עונש המאסר שהוטל עליו בעבודות שירות. עם זאת, החלטנו שלא להתערב באורך המאסר שהטיל בית המשפט קמא והוא יותר 6 חודשים.

המערער יתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביום 1/6/2016 שעה 08:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות, מפקדת מחוז צפון, רח' הציונות 14 טבריה.

יתר רכיבי גזר הדין, יוותרו בעינם.

מזכירות בית המשפט תשלח עותק פסק הדין לבאי כח הצדדים.

ניתן היום, כ"ו ניסן תשע"ו, 04 מאי 2016, בהעדר הצדדים.

א. וינשטיין, שופטת

י. ליפשיץ, שופט

י. אלרון - נשיא
[אב"ד]

אתי עטיאס